Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*: în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ insertiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 177. Brașovŭ, Vinerĭ 12 (24) Augustŭ 1888.

Brașovŭ, 11 Augustŭ st. v. 1888.

Viua discusiune, ce s'a încinsŭ în pressa ungurésca asupra causelorŭ și efectelorŭ „conflictului“ iscatŭ între primatele Simor și ministrulŭ Trefort, a fostŭ în modŭ tragicŭ întreruptă de scirea despre mórtea acestui din urmă.

Ḑiarele unguresci, carĭ și acéstă ocasiune o folosiră, spre a face cele mai marĭ elogiurĭ ministrului Trefort pentru „energia“ dovedită în apĕrarea omnipotenței statului față cu primatele ungurescŭ, nu scieau că aducŭ adoratului lorŭ ministru laudele cele din urmă, nu se gândeau că tóte în acéstă lume suntŭ nestatornice și trecĕtóre.

Cu atâtŭ mai mare va fi jalea, ce va cuprinde pe representanții opiniunei publice maghiare, cărora a avutŭ sĕ mulțuméscă rĕposatulŭ Augustin Trefort, că a ajunsŭ a fi consideratŭ de Maghiarĭ ca unŭ mare apostolŭ alŭ omnipotenței statului și alŭ maghiarismului.

Timpŭ de șése-spre-ḑece anĭ a fostŭ Trefort ministru de culte și de instrucțiune publică, și împrejurarea, că numai mórtea l'a despărțitŭ de portofoliulŭ sĕu, dovedesce mai lămuritŭ ca orĭ-și-ce, marea însemnătate ce a trebuitŭ sĕ-o aibă acestŭ ministru pentru desvoltărea interióră în Ungaria și Transilvania.

Despre importanța misiunei ce a avut'o Augustŭ Trefort părerile nu vorŭ fi diferite. Însĕ nu totŭ aceeași se póte ḑice în ce privesce modulŭ cum a căutatŭ elŭ sĕ-și implinéscă acéstă misiune, nu de aceeași părere vorŭ fi popórele acestorŭ țĕrĭ și asupra resultatelorŭ și a efectelorŭ activităţii, ce-a desvoltat'o elŭ pe tĕrîmulŭ instrucțiunii și alŭ cultelorŭ dela 1872 încóce, de când a fostŭ numitŭ ministru.

In dieta ungurésca dela 1861 Trefort s'a distinsŭ prin nisce vorbirĭ pĕtrunse de ideile adevĕratului liberalismŭ. P'atuncĭ elŭ găsea încă cuvintele cele mai elocente spre a arăta marile folóse ale unui regimŭ dreptŭ, care sĕ respecteze și scutéscă limba și naționalitatea diferitelorŭ popóre, ér vorbindŭ de *omnipotența statului*, profesată de austriacĭ ḑicea: „apostolii acestei doctrine au esperimentatŭ fără milă în țĕrile corónei s-luĭ Stefanŭ și e greu a decide decă operațiunii lorŭ s'au distinsŭ mai multŭ prin lipsa sentimentului moralŭ și de dreptŭ, orĭ prin nedibăcia politică.“

Așa vorbia la 1861 Augustŭ Trefort și étă'lŭ abia după 12 anĭ jucândŭ elŭ însuși cu patimă multŭ mai mare rolulŭ acela tristŭ alŭ regimului absolutistŭ de odinióră, cu singura deosebire, că actorulŭ era îmbrăcatŭ în haina amăgitóre a falsului liberalismŭ și constituționalismŭ.

Activitatea de 16 anĭ a ministrului Trefort n'a fostŭ decâtŭ unŭ șirŭ lungŭ de esperimente triste și fatale pentru realisarea scopurilorŭ utopice ale maghiarisării.

Legea pentru scólele poporale a căreia autorŭ a fostŭ br. Eötvös, era alcătuită pe basa principielorŭ mai liberale, ce le profesau încă bărbații de statŭ ungurĭ în anulŭ 1861. Ce a făcutŭ însĕ dintrînsa Trefort, care a fostŭ chiămatŭ sĕ o esecuteze?

Resultatele lucrării sale sunt prea învederate, decâtŭ ca sĕ mai aibă lipsă de esplicărĭ. Ajunge decă vomŭ ḑice, că Trefort a aflatŭ unŭ astfeliu de modŭ spre a esecuta legea de școle și de naționalitate, prin care a transplântatŭ lupta de rassă și pe tĕrĕmulŭ școlarŭ.

Trefort a fostŭ acela, care s'a lăudatŭ în dietă, că nicĭ unulŭ din antecesorii sĕĭ n'au făcutŭ mai multŭ pentru maghiarisare ca dênsulŭ. Elŭ a fostŭ, care a declaratŭ rĕsboiu scólelor și bisericelor nemaghiare, proclamândŭ principiulŭ nefastŭ, că statulŭ este numai alŭ Maghiarilorŭ și că orĭ-ce desvoltare, ce nu servesce numai spre întărirea elementului maghiarŭ, este dușmană statului.

Idea conducătóre a ministrului Trefort a creatŭ miseria cea mare a stărilorŭ nóstre culturale de astăḑĭ. Elŭ este părintele legilorŭ de maghiarisare dela 1879 și 1883. Elŭ ne-a făcutŭ tributarĭ pentru înaintarea intereselorŭ specifice ale rassei maghiare; elŭ a creatŭ curentulŭ nenorocitŭ care tinde a sfărîma viața nóstră individuală națională în numele omnipotenței statului, cu care se identifică elementulŭ dela putere.

Decă activitatea lui Trefort a avutŭ și vr'unŭ resultatŭ folositor, de acesta se potŭ bucura numai Maghiarii. Direcțiunea ce a dat'o el însĕ spiritului maghiarŭ, ideile șoviniste, ce le-a lățitŭ în sînulŭ poporului maghiarŭ facŭ ilusorie tóte acele folóse prin marele pericul în care i-a băgatŭ pe Maghiarĭ.

Érăși s'au scandalisatŭ Ungurii.

Ḑiarulŭ „Egyetértés“ este érăși fórte indignatŭ pe oficioșii din Austria pentru că cu ocasiunea onomasticeĭ Maiestății Sale au vorbitŭ numai de împĕratŭ și de „popórele Austro-Ungariei.“ Eată ce scrie numita fóiă în numĕrulŭ sĕu dela 21 Augustŭ:

„Maghiarii locuitorĭ în Austria, scandalisațĭ grozavŭ, ne trimitŭ numĕrulŭ 189 dela 17 Aug. alŭ ḑiarului *oficiosŭ „Wiener Abendpost,“* care din incidentulŭ aniversărei ḑilei nascerii Maiestății Sale a scrisŭ unŭ primŭ articolŭ, în care se ḑice despre domnitorulŭ, ca despre *Împĕratulŭ popórelorŭ Austro-Ungariei* următórele: „Mit besonderer Weihe begehen diesmal *die Völker Oestereich-Ungarns* das geburtsfest ihres erhabenen *Kaisers* und Herrn“*). Astfelŭ vorbesce articululŭ scandalisatorŭ. Scandalisarea acésta e cu desĕvêrșire îndreptățită findcă tocmai fóia *oficiósă* comite acest fapt care nu e alta decâtŭ negarea regatului și a regelui maghiarŭ și pentru că chiar *oficiósa* austriacă este, care vatĕmă în mod așa de urîtŭ sentimentulŭ poporului Ungariei, care nu cunósce împĕratŭ. Așteptămŭ, că guvernulŭ va face pașii de lipsă în contra acestui scandalŭ séu la guvernulŭ austriacŭ séu în cerculŭ sĕu de putere subtrăgêndu-i adecă fóiei oficióse vienese debitulŭ postalŭ, orĭ în casulŭ celŭ mai rĕu confiscândŭ prin judecătoria de pressă tóte esemplarele acelui numĕrŭ, carĭ au trecutŭ în Ungaria.“

*) Pe românesce: „Cu deosebită pietate serbéză de astădată popórele Austro-Ungariei ḑiua nascerii pré înălțatului lorŭ Împĕratŭ și stăpânŭ.“

*

Sub titlulŭ *Maghiarofagĭ în Seraievo* publică „Egyetértés“ dela 21 Augustŭ următórea scire, ce i se comunică din Seraievo:

„Din incidentulŭ aniversărei ḑilei nascerei Maiestății Sale se arborară pe podulŭ Latinsca din Seraievo 4 stindarde unguresci. O cétă de Croațĭ a nĕvălitŭ asupra stindardelorŭ unguresci, dintre carĭ pe 2 le-au luatŭ josŭ și le-au ruptŭ. Unii dintre acești violatorĭ de stindarde unguresci suntŭ funcționarĭ de statŭ, carĭ după ce au spintecatŭ stindardele, le-au luatŭ și le-au aruncatŭ pe o grămadă de cărămiḑĭ.

Probabilŭ că și celelalte stindarde le-ar fi ruptŭ, decă în decursulŭ lucrării lorŭ n'arŭ fi fostŭ adușĭ în órecare confusiune. Anume pe unulŭ din stindarde colorile erau puse dea'ndósele, așa că li se părŭ că ar fi unŭ stindardŭ italianŭ și din asta causă nu l'au ruptŭ.

Asemenĭ demonstrațiunĭ croate, ḑice „Egyetértés“, se facŭ adeseorĭ în Seraievo. Stindardulŭ naționalŭ ungurescŭ, arboratŭ pe casa unui depositarŭ maghiarŭ de vinurĭ, a fostŭ de repețite orĭ ruptŭ, din causă că acestŭ stindardŭ nu este respectatŭ în Seraievo. În genere vorbindŭ, corespondentulŭ lui „Egyetértés“ se plânge, că situațiunea Ungurilorŭ în Seraievo e fórte tristă.

Primatele Simor și guvernulŭ.

Ḑiarele din Budapesta spunŭ, că cu prilegiulŭ unui prânḑŭ de gală ministrulŭ președinte Tisza ar fi ḑisŭ cu privire la conflictulŭ dintre primatele Simor și guvern că „se va îngriji ca lucrul sĕ nu mérgă până la estremŭ.“ După altă versiune ministrulŭ-președinte a ḑisŭ că „se va îngriji ca lucrulŭ sĕ nu fiă luatŭ pré ușorŭ.“

In cestiunea acésta oficiósa „Corespondență de Budapesta“ desvóltă următórele principiĭ periculóse de omnipotență și infabilitate ministerială: „Rĕspunsulŭ primatelui Simor la cunoscutulŭ rescriptŭ alŭ ministrului de culte și instrucțiune publică, a desfășuratŭ destulŭ de amĕnunțitŭ idea, că directorulŭ preparandiei din Tyrnau a lucratŭ corectŭ când n'a concesŭ inspectorului scolarŭ reg. sĕ subscrie diplomele de cualificațiune. Dér noi departe de a ne lăsa într'o discuțiă mai detaiată asupra acestui faptŭ, constatămŭ aicĭ în scurtŭ că punctulŭ de raḑimŭ alŭ primatelui este greșitŭ și nicĭ că póte fi motivatŭ. Primatele în rĕspunsulŭ sĕu s'a identificatŭ pe sine cu procedura directorului preparandial fără consideratiune la aceea că directorulŭ orĭ și în ce împrejurărĭ ar fi fostŭ datorŭ a se supune fără de nicĭ o șovăire ordinațiunilorŭ ministeriale, pentru că elŭ nu are dreptulŭ de-a critica aceste ordinațiunĭ și cu atâtŭ mai puținŭ de-a li se opune. Avea dreptŭ atâtŭ primatele câtŭ și supusulŭ sĕu a cere esplicărĭ — chiar și în parlamentŭ — și a stărui pentru sanarea rĕului, dér cu procederile practicate de dênșii unde ar ajunge puterea de statŭ decă orĭ-căruĭ directorŭ scolarŭ i-ar trăsni prin minte a nu respecta ordinațiunile ministeruluí? Asta nu se póte ierta nicĭ în casulŭ — care dealtmintrelea în afacerea acésta nu esistă — când ministrulŭ n'ar avé dreptate în ordonanțele sale.“

SCIRILE ḐILEI.

Despre *călĕtoria împĕratului germanŭ în Italia*, care se va întêmpla în luna viitóre, se mai scriu următórele: împĕratulŭ pe la mijloculŭ lunei Octomvre va petrece câteva ḑile în Italia și afară de Roma va mai visita și Neapolea. unde va fi însoțitŭ de regele Umberto. Municipiulŭ din Neapole face marĭ pregătirĭ pentru primirea câtŭ se póte de onorifică a împĕratului. In onórea lui la Castella mare va fi o mare revistă cu năi de rĕsboiu. Amêndoi domnitorii vorŭ privi acésta manevră marină de pe corabia panterată numită „Umberto I“. Din Neapole va merge împĕratulŭ germanŭ și în Pompeii, unde asemenea 'i se pregătesce o primire strălucită.

***

Mai multe dame din Bulgaria, carĭ consimtŭ cu politica partidului rusescŭ de acolo, ḑilele acestea au trimisŭ unŭ prețiosŭ presentŭ noului născutŭ alŭ principesei Waldemar. Presentulŭ constă într'unŭ frumosŭ vestmêntŭ înfrumsețatŭ cu catifea și broderii de Bulgaria, fiindŭ de mare prețŭ. Principesa mai întêiu a refusatŭ presentulŭ din punctŭ de vedere politicŭ, dér în fine totŭ s'a îndupleeatŭ a-lŭ primi trimițĕndŭ pe cale telegrafică căldurόse mulțămirĭ complesantelor dame.

***

Gambia, unŭ medicŭ rusŭ, se ocupă de multŭ cu *vindecarea colerei;* elŭ fiindŭ partisanulŭ teoriei baccilelorŭ, voesce sĕ delăture acéstă bólă înfricoșată prin *inocularе*. Despre cercetările și resultatele obținute a datŭ unŭ raportŭ lui Pasteur, renumitului sĕu colegŭ parisianŭ, care a atinsŭ cestiunea acésta în academia francesă arătândŭ cum Gambia a inoculatŭ cu succesŭ *microbii de coleră* în epurĭ și porumbĭ de mare. — Decă se va puté face inocularea și la ómenĭ, atuncĭ pericululŭ colerii nu va amenința mai multŭ omenimea.

***

Cu ocasiunea dărîmării turnului *Colțea* din Bucuresci, ce se sĕvêrșesce acum, s'a scosŭ din turnŭ unŭ *clopotŭ mare* pe care se află următórea inscripțiune: *„Turnatŭ în Viena de Iohann Baptist Dival în anulŭ 1815“*. Pe partea de afară a clopotului se află o aquilă cu două capete, sf. *Vasile*, sf. *Ioanŭ* și sf. *Gheorghe*.

***

Excursiune la Sinaia. Cu ocasiunea sĕrbătórei de Sânta-Măria va circula în ḑiua de 15/27 Augustŭ a. c. unŭ *trenŭ separatŭ* între *Brașovŭ* și *Sinaia*. Plecarea din Brașovŭ: 5 óre 20 minute diminéța. Sosirea la Brașovŭ 11 óre p. m. Bilete pentru dusŭ și întorsŭ la acéstă excursiune se vorŭ libera *numai* la biroulŭ o-

rĕşenescŭ alŭ căilorŭ-ferate ungare (Strada Vămei Nr. 10). (Numĕrulŭ membrilorŭ fiindŭ precisŭ) *pănă în ḑiua de 24 Augustŭ* (óra 12 p. m.) cu următórele preţurĭ reduse:

Clasa II fl. 2.70. Clasa III fl. 2.10

Doi copii dela 10 anĭ în josŭ potŭ călĕtori cu unŭ biletŭ întregŭ în vagónele claselorŭ menţionate. — Informaţiunĭ mai desluşite a se lua la subsemnatulŭ birou.

— Biroulŭ orăşenescŭ alŭ căilorŭ-ferate ungare din Braşovŭ.

Nouĕ demonstraţiunĭ pentru Schönerer.

In 20 şi 21 l. c. érăşĭ s'au făcutŭ în Viena marĭ demonstraţiunĭ pentru deputatulŭ antisemitŭ cav. de Schönerer. Scimŭ, că Schönerer a fostŭ condamnat la 4 lunĭ închisóre din causă că, însoţitŭ de mai mulţĭ inşĭ, năvăli în nóptea premergĕtóre morţii împĕratului Wilhelm I în redacţiunea ḑiarului „Neues Wiener Tagblatt" ameninţându pe redactorii lui semiţĭ.

Schönerer avea sĕ între în închisóre la 20 Aug. Aderenţii antisemiţĭ ai lui Schönerer avisară despre acésta pe toţĭ soţii lorŭ, provocându-i la nouĕ manifestaţiunĭ pentru confratele lorŭ martirŭ. Provocările acestea au avutŭ efectŭ, dér au atrasŭ totodată şi atenţiunea poliţiei, care şi-a datŭ tóte silinţele spre a împedeca demonstraţiunile.

La tóte staţiunile căii ferate Schönerer era aşteptatŭ parte de demonstranţĭ, parte de poliţiscĭ. In călĕtoria sa Schönerer era însoţitŭ de nevastă-sa cu 2 copii ai sĕi şi de doi credincioşĭ ai lui. Demonstranţii oferiră lui Schönerer mulţime de buchete de florĭ de grâu şi de sĕcară. La gara din Viena Schönerer fŭ întêmpinatŭ de mai multe sute de ómenĭ şi mai totŭ pe atâţĭ poliţiscĭ, carĭ nu lăsară pe nimenĭ pe peronulŭ gărei. Trăsura în care se afla Schönerer cu familia sa era urmată de o trăsură cu detectivĭ, ér înaintea şi îndĕrĕtulŭ trăsurilorŭ mergeau poliţiscĭ călărĭ. Când mulţimea aclamă pe Schönerer cu strigăte asurḑitóre de „Hoch!" poliţia năvăli asupra demonstranţilorŭ şi 'i împrăştiă. Mai mulţĭ inşĭ dintre aceştia au fostŭ arestaţĭ.

Otelulŭ la care se încuartiră Schönerer fŭ încunjuratŭ peste nópte şi chiar în ḑiua următóre de o gardă de poliţiştĭ. Diminéţa la 10 óre, când Schönerer eşi din otelŭ pentru a merge la închisóre, fŭ érăşĭ întêmpinatŭ înaintea otelului de mulţime de poporŭ, care începu sĕ strige „Hoch!" Poliţia din nou împrăştiă mulţimea şi cu asta ocasiune 11 demonstranţĭ fură arestaţĭ.

Ajungêndŭ la închisóre, Schönerer îşĭ luă rĕmasŭ bunŭ dela nevastă-sa. Apoi fŭ îmbrăcatŭ în hainele de arestant. Soţia lui mai rĕmase puţinŭ cu elŭ, rugându-se ca bărbatulŭ ei sĕ fiă tractatŭ cu bunătate. La eşirea ei din arestŭ demonstraţiile nu s'au repetatŭ.

Observămŭ, că nu numai tótă poliţia disponibilă a oraşului a fostŭ trimisă sĕ prevină eventualele demonstraţiunĭ, ce dealtmintrea se puteau cu siguritate prevedé, dér erau puse la disposiţiune spre scopulŭ acesta chiar şi 2 companii de infanteriă şi alte 2 escadróne de cavaleriă.

Intêmplărĭ diferite.

Unŭ duelŭ de fete. Se telegrafiază din Cannes foilorŭ francese: „Două fete tinere aparţinêndŭ familielorŭ celorŭ mai distinse ale oraşului, se amorezară deodată într'unŭ tinerŭ, érăşĭ de familiă distinsă. Fetele după ce se certară straşnicŭ, se hotărîră a se duela pentru a pune capĕtŭ lucrului cu condiţiunea, ca lupta sĕ nu înceteze până când una din ele nu va cădea rănită de mórte. Fetele se ţinură de vorbă. Pistólele fură alese ca arme pentru duelŭ. Fata cea mai tinĕră, care avea etatea de 18 anĭ primi o rană în mâna stângă, cea mai vêrstnică în etate de 22 anĭ printr'o înpuşcătură în pieptŭ fŭ rănită de mórte. Duelulŭ a produsŭ cea mai mare sensaţiune în oraşŭ.

Hoţĭ romanticĭ. O bandă de hoţĭ răpiră nu de multŭ dinaintea porţilorŭ Constantinopolului o fată, fiica unui ţĕranŭ, ér căpitanulŭ hoţilorŭ hotărî a se căsĕtori cu ea. Banda arangiă o ceremoniă, căsĕtoria s'a serbatŭ în munţĭ după tóte regulele. Unulŭ dintre banditĭ funcţionă ca popă şi dĕdŭ noilorŭ căsĕtoriţĭ binecuvêntarea. După îndeplinirea căsĕtoriei se trimise o deputaţiune în comuna de unde s'a răpitŭ fata — cu provocarea ca căsĕtoria făcutŭ sĕ se trécă în registrele oficióse, totodată fŭ ameninţată comuna cu cele mai înfricoşate represalii, décă nu se va duce în deplinire ordinulŭ acesta alŭ banditilorŭ.

Regina Margaretta în coliba unui cărbunarŭ. Regina Italiei, care petrece în Courmayeur, în Joia trecutŭ a făcutŭ o escursiune la Col-du Geant. Pe drumŭ a apucat'o unŭ viforŭ cu zăpadă aşa de mare, încâtŭ nu s'a mai putut întórce acasă. A fostŭ silită prin urmare sĕ remână peste nópte în coliba unui cărbunarŭ.

Cutremure de pămêntŭ. In *Vesprimŭ* în 16 l. c. diminéţa pe la 5 óre s'a constatatŭ unŭ micŭ cutremurŭ de pămêntŭ. Totŭ în 16 l. c. au mai fostŭ sguduirĭ de pămêntŭ şi în *B. Szambathely* şi în *Peér* totŭ pe timpulŭ acela. Mai tarĭ au fostŭ sguduirile în ţinutulŭ *Szend.*

— In *Porto Mauricio* după cum se anunţă pe cale telegrafică, încă s'a simţitŭ ḑilele aceste cutremurŭ de pămêntŭ. Asemenea în *Genua* au fostŭ trei cutremure de pămêntŭ destulŭ de însĕmnate. Nenorocirĭ nu s'au întêmplatŭ, dér locuitorii oraşului de frică au petrecutŭ nóptea afară de oraşŭ.

Literatură.

Opurĭ dramatice, de *Constantinŭ* de *Stamati-Ciurea,* membru alŭ institutului literarŭ din Parisŭ, a institutului de belearte din Viena şi a institutului scienţificŭ din Moscva. Tomulŭ I. Cernăuţĭ, 1888. Editura şi proprietatea societăţii filarmonice „Armonia" din Cernăuţĭ. Formatŭ 8° de 401 pag. — D-lŭ C. de Stamati-Ciurea, proprietarŭ mare din Basarabia şi fiiulŭ literatului Constantinŭ de Stamati, a dăruitŭ societăţii „Armonia" opurile sale dramatice cu tóte drepturile de autorŭ şi editorŭ. In semnŭ de recunoscinţă, comitetulŭ societăţii a adausŭ la tomulŭ de faţă portretulŭ şi o schiţă din biografia marinimosului donatorŭ, alŭ căruia opŭ cuprinde în tomulŭ I, eşitŭ acum de sub tiparŭ, următórele 8 piese: „Fricosulŭ", vodevilŭ în 2 acte; „Mademoiselle Mephistophèle", vodevilŭ într'unŭ actŭ; „Singurătatea unui holtei", vodevilŭ într'unŭ actŭ şi o pausă; „Cărăbuşulŭ", vodevilŭ în 2 acte; „Estetica şi realismulŭ", séu „Capriciulŭ sorţii", studiu dramaticŭ în 3 acte; „Cănofilulŭ", studiu dramaticŭ într'unŭ actŭ; „Parvenitulŭ", comediă în 2 acte; „Rĕsbunarea unei nebune", dramă în 3 acte.

*

„Musa Română", fóiă literară şi musicală, apare odată pe lună sub redacţiunea d-lui Iacobŭ Mureşianu. Nrii 7 şi 8 ce-au apărutŭ de curêndŭ au următorulŭ cuprinsŭ: *Partea literară*: Frideric Chopin; Musicalie nouă şi Literatura. *Partea musicală*: Salturĭ din Ardélŭ: a) de lângă Têrnavă şi b) de pe ţéra Bârsei; Armida (polca mazurŭ); Horă; O nópte pe Têmpa (valsŭ); Dorŭ de mare (poesie de Niniţescu), tóte compuse de Iacobŭ Mureşianu.

Instrucţiune

pentru gazdele şcolarilorŭ dela şcólele medii române gr. or. din Braşovŭ.

§ 1. Scolarĭ dela scólele medii române gr. or. potŭ ţiné în cuartirŭ numai persóne maiorene, cu reputaţiune nepătată, care sĕ obligă a substitui pe părinţĭ în privegherea copiilorŭ încredinţaţĭ îngrijirei lorŭ.

§ 2. Birtaşilorŭ şi cafegiilorŭ, carĭ au locuinţa în aceeaşĭ curte cu birtulŭ séu cafenéua, nu li se concede a ţiné copii în cuartirŭ. Deasemenea décă au locuinţă separată, nu le este permisŭ a da viptulŭ (costulŭ) copiilorŭ în localităţile birtului séu cafenelei.

§ 3. Toţĭ aceia, carĭ voiescŭ sĕ ţină scolarĭ în cuartirŭ, au a se presenta înainte de terminulŭ pentru înscrierea scolarilorŭ la direcţiunea şcólelorŭ medii, a'şĭ spune numele şi ocupaţiunea, a arăta unde locuescŭ (strada, numĕrulŭ casei şi eventualŭ etagiulŭ), a arăta mai departe odăile, de care dispunŭ, mărimea lorŭ şi numĕrulŭ scolarilorŭ, ce voescŭ a-i lua în cuartirŭ. De asemenea persónele în cestiune au a declara, décă odăile, în care voescŭ a primi pe scolarĭ, suntŭ destulŭ de svêntate şi luminóse şi în genere destulŭ de sănĕtóse; totŭ odată au a comunica, décă mai au în cuartirŭ şi alţĭ scolarĭ dela alte institute séu alte persóne.

In fine au a comunica condiţiunile, sub care suntŭ învoite a primi şcolarĭ în cuartirŭ.

§ 4. Despre persónele insinuate şi admise ca gazde pentru şcolarĭ se pórtă unŭ registru specialŭ. Persónelorŭ neîntroduse în acestŭ registru nu li se concede a ţiné scolarĭ în cuartirŭ.

§ 5. Gazdele scolarilorŭ se obligă a observa următórele recerinţe:

a) Ca în cuartirele lorŭ sĕ domnéscă curăţenia recerută. Odăile sĕ se curéţe şi prafulŭ sĕ se stérgă de pe mobile în fiăcare ḑi. Podelele odăilorŭ sĕ se spele celŭ puţinŭ odată pe lună éră mesele de scrisŭ şi locurile, unde suntŭ aşeḑate cărţile şi caietele scolarilorŭ, sĕ fiă totŭ déuna curate. Gazdele au a îngriji, ca scolarii sĕ-şĭ ţină trupulŭ, vestmintele şi aşternutulŭ în curăţenia recerută. Observândŭ negligenţă din partea scolarilorŭ în privinţa curăţeniei, gazdele au a încunosciinţa pe profesorulŭ de clasă al scolarului respectivŭ séu pe directorulŭ.

b) Gazdele au a îngriji, întru câtŭ le este numai cu putinţă de sănĕtatea scolarilorŭ încredinţaţĭ privegherei lorŭ. Sĕ îngrijéscă, ca odăile scolarilorŭ sĕ se aeriseze regulatŭ, ca în odăi sĕ fiă căldura şi lumina recerută, ca scolarii sĕ fiă îmbrăcaţĭ totdéuna conformŭ anotimpului, ca hrana scolarilorŭ sĕ fiă îndestulitóre şi nestricăciósă sănĕtăţii, sĕ observe mai departe, ca scolarii sĕ nu cetéscă în amurgulŭ sĕrii şi la lumina pré slabă; sĕ nu permită fumatulŭ, cu deosebire scolarilorŭ mai tinerĭ séu mai gingaşĭ; observândŭ că copiii suntŭ înăduşiţĭ sĕ nu le permită a bé apă rece etc. Observândŭ, că unŭ scolarŭ arată semne de bólă, sĕ'lŭ trimétă îndată la medicului scólei séu eventualŭ la unŭ altŭ medicŭ şi dispunêndŭ acesta, ca scolarulŭ sĕ abşţenteze dela prelegerĭ, gazda este îndatorată, ca imediatŭ sĕ încunosciinţeze pe profesorulŭ de clasă séu pe directorulŭ. La casurĭ de bóle lipicióse, gazdele au a separa imediatŭ pe scolarulŭ séu membrulŭ familiei bolnavŭ de ceilalţĭ scolarĭ.

c) Gazdele suntŭ obligate sĕ caute a oferi scolarilorŭ aflătorĭ în cuartirile lorŭ condiţiunile de lipsă pentru învĕţat şi scrisŭ. In odaia, în care locuescŭ scolarii sĕ se afle mesele şi scaunele de lipsă; mai departe sĕ se observe liniştea de lipsă atâtŭ din partea membrilorŭ familiei, câtŭ şi din partea deosebiţilorŭ scolarĭ ca astfelŭ fiă-care sĕ-'şĭ póta îndeplini lucrările ce i s'au datŭ spre îndeplinire. Gazdele sĕ îngrijéscă, ca scolarii sĕ observe ordinea de lucru şi de împărţirea timpului, ce li se va comunica acestora din partea profesori-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Despre grădinele de copii.

Conferinţă ţinută la ateneulŭ din Craiova.

(Urmare.)

Unŭ altŭ boldŭ puternicŭ în natura copilului este trebuinţa de-a fi în societate. Copilulŭ plânge, când e singurŭ; şi chiar când nu ne ocupămŭ de elŭ este mulţumitŭ sĕ scià, că se află cineva în jurulŭ lui.

Dér societatea ómenilorŭ adulţĭ nu i-e de ajunsŭ copilului; lui îi trebuescŭ semenii sĕi. Numai în societatea lorŭ se póte desvolta natura copilărescă în tótă libertatea. Aci se deprinde copilul a fi îndrăsneţŭ şi francŭ în purtarea sa, şi a nu presupune prea multŭ de sine, a nu fi încăpăţinatŭ şi tăcutŭ; aci găsescŭ nutrimentulŭ lorŭ pornirile cele bune, carĭ devinŭ mai târḑiu virtuţĭ sociale, cum suntŭ toleranţa, generositatea, simpatia şi iubirea deaprópelui şi plăcerea de-a face bine.

Décă societatea ómenilorŭ adulţĭ nu e îndestulitóre, aceea a copiilorŭ de stradă, cu totŭ felulŭ de aplicărĭ şi deprinderĭ urîte, este chiar periculósă. Unde sĕ afle dér copilulŭ societatea ce-i trebuesce?

— In scólă! — s'ar puté respunde. In adevĕrŭ aci e loculŭ, unde boldurile omenescĭ suntŭ împiedecate de-a degenera în pofte şi obiceiurĭ rele, aflându-şĭ îndestularea într'o activitate regulată şi în cultivarea sciinţei şi a frumosului. Dér ce face copilulŭ până la etatea de scólă? Ce face elŭ mai alesŭ acolo, unde lipsesce mama, séu unde crescerea este viţiată prin esemple rele şi prin negrije, orĭ este părăsită pe mânile servitorilor? Organismulŭ, şi cu elŭ natura morală, nu stă în locŭ; bine, rĕu, se desvoltă cum póte. Apoi precum un individŭ, căruia în copilăriă i-a lipsitŭ nutrimentulŭ sănĕtosŭ şi deajunsŭ, va rĕmâné în tótă viéţa mai multŭ séu mai puţinŭ anemic; şi precum o plantă, care n'a fostŭ plivită dela începutŭ şi n'a avutŭ dela începutŭ destulŭ sucŭ, destulă căldură şi lumină, nu va putea fi nicĭodată ceea ce era în natura sa de a fi: aşa copilulŭ, căruia până la şése anĭ i-au lipsitŭ mijlócele unei desvoltărĭ armonice şi depline, nu va puté repara nicĭ-odată deajunsŭ acéstă pierdere. Şi aceste mijlóce nu 'i le póte da tóte nicĭ cea mai cultă şi mai bogată familiă.

Ĕtă pentru ce s'au inventatŭ grădinile de copii şi pentru ce astăḑĭ, în ţĕrile civilisate, nu numai asociaţiunile şi particularii, dér şi guvernele se îngrijescŭ ca, prin înfiinţarea lorŭ, sĕ completeze educaţiunea privată şi publică.

In scurtŭ, grădina de copii este un institutŭ de educaţiune, care primesce copii dela 3 până la 6 séu 7 anĭ, nu numai pentru a-i supraveghia, ci şi pentru a-i ocupa potrivitŭ cu firea şi etatea lorŭ, pentru a le întări corpulŭ, a le deprinde simţurile, ale desvolta mintea, a-i familiarisa cu natura şi cu societatea omenéscă, şi mai alesŭ pentru a le educa inima şi voinţa.

Ea ţine mijloculŭ între familiă şi şcólă şi fără sĕ facă de prisosŭ educaţiunea părintéscă în familiă, nicĭ sĕ între în sfera datoriilorŭ şi drepturilorŭ scólei, ea umple marele golŭ ce desparte aceste două institutiunĭ. Prin jocurĭ şi îndeletnicirĭ comune, grădina de copii completéză educaţiunea din felurite împrejurărĭ neîndestulătóre a casei, o îndreptă unde este rea, sĕu o înlocuesce acolo, unde lipsesce mama; şi prin o desvoltare armonică a tuturorŭ puterilorŭ corporale şi intelectuale ale copiilorŭ, îi pregătesce pentru şcólă.

Grădina de copii se distinge de scólele de jocŭ şi de cele de lucru pentru copii, cum suntŭ scólele de cusutŭ şi brodatŭ pentru fetiţe, prin aceea, că ea dă copiilor nu numai jocurĭ, ci şi ocupaţiunĭ, séu mai bine ḑisŭ, îndeletnicirĭ mai seriose cu mânile şi cu mintea; şi de altă parte exclude lucrulŭ séu munca propriu ḑisă, care cuprinde în sine idea câştigului, cum arată în limba nóstră însăşĭ etimologia cuvêntului lucru, lat. lucrum (câştigŭ).

* * *

In ceea ce privesce organisarea ei, grădina de copii póte esista séu de sine, séu alipită de-o scólă normală; însĕ tot déuna trebue sĕ fiă condusă de femei, pregătite prin studiu şi practică pentru acestŭ scopŭ; pentru că numai ele potŭ avea delicateţa, răbdarea şi capacitatea de a înţelege tóte trebuinţele copiilorŭ şi de-a le sci mulţumi. In Austria suntŭ cursurĭ de câte unŭ anŭ, alipitede scólele pedagogice de fete, pentru pregătirea institutórelorŭ séu grădinăreselorŭ de copii.

(Va urma.)

lorŭ; sĕ privegheze, ca scolarii să nu se ocupe cu lucrurĭ, care ar fi în stare sĕ împedece pe scolarĭ dela împlinirea datorințelorŭ lorŭ, sĕ facă arătare la profesorulŭ de clasă séu la directorulŭ.

d) Gazdele suntŭ datóre a priveghia, ca între scolarii aflătorĭ la ele sĕ domnéscă totdéuna buna ordine. Sĕ stăruiéscă, ca fiă-care scolarŭ sĕ îșĭ țină lucrurile sale în regulă, sĕ nu permită nicĭ unui scolarŭ sĕ-'șĭ vêndă din obiectele sale fără învoirea părinților ŭ, sĕ caute ca scolarii sĕ se pórte cu bună cuviință unulŭ față de altulŭ și sĕ împedece a nu se nasce între dênșii certe și bătăi. Mai departe gazdele, suntŭ obligate sĕ privegheze cu tótă stricteța ca scolarii sĕ nu aibă visite și sĕ nu țină societățĭ, care sĕ'i împedece dela lucru óre întregĭ, sĕ fiă cu tótă băgarea de sémă, ca scolarii sĕ nu'șĭ perdă timpulŭ cu lucrurĭ nepermise de legile scolare, cum suntŭ: joculŭ de cărțĭ séu alte jocurĭ de banĭ, petrecerĭ cu bĕuturĭ spirtuóse etc.

e) Gazdele suntŭ datóre a îngriji, ca purtarea scolarilorŭ aflătorĭ la ele sĕ fiă întru tóte morală. Sĕ nu le permită a vorbì vorbe necuviinciόse și defăimătóre, sĕ nu le permită jocurĭ necuvinciόse și sĕ nu-i lase în nicĭ unŭ chipŭ a sta în contactŭ cu persóne îndoielnice în privința moralitățeі.

f) Gazdele suntŭ datóre a îngriji, ca școlarii sĕ întrebuințeze timpulŭ, în care nu suntŭ ocupațĭ la școlă, astfelŭ, după cum prescriu legile școlastice. Sĕ nu le permită a umbla pe stradă séu prin alte locurĭ publice fără nicĭ o trébă, afară de timpulŭ de recreațiă ficsatŭ prin ordinea de împărțirea timpului. Gazdele sĕ îngrijéscă cu tótă stricteța, ca nicĭ unŭ școlarŭ sĕ nu rĕmână afară din cuartirŭ din 15 Noemvre până la finea lui Februarie v. mai târḑiu de 8 óre séra, éră în celălaltŭ timpŭ alŭ anului școlasticŭ mai târḑiu de órele 9 séră. In casurĭ escepționale, când adecă școlarului i sĕ dă voiă a cerceta unŭ concertŭ, representațiune teatrală etc. școlarulŭ trebue sĕ aibă concesiune în scrisŭ dela profesorulŭ de clasă séu dela directorulŭ. Orĭ și ce întârḑiere peste órele 8, respective 9, care nu e legitimată în felulŭ acesta, are a se aduce în decursulŭ ḑilei următóre din partea gazdeĭ la cunoscința profesorului de clasă séu a directorului. Cheiă separată dela pórta curței nu este permisŭ a se da în nicĭ unŭ chipŭ școlarilorŭ.

g) De óre-ce legile disciplinare ale institutului nu permitŭ cercetarea birturilorŭ, cafenelelorŭ și a altorŭ locale de felulŭ acesta, gazdele suntŭ datóre, îndată ce arŭ afla, că școlarii de sub priveghérea lorŭ cercetéză astfelŭ de locale, sĕ încunosciințeze pe profesorulŭ de clasă séu pe directorulŭ, ca astfelŭ sĕ se ia mĕsurile necesare pentru îndreptarea rĕului. De asemenea gazdele suntŭ datóre a încunosciința pe profesorulŭ de clasă séu pe directorulŭ îndată ce arŭ observa, că vre-unulŭ dintre școlarii încredințațĭ lorŭ calcă vre-unŭ altŭ punctŭ din legile disciplinare ale institutului, din care se distribue la începutulŭ anului școlasticŭ fiă-cărui școlarŭ câte unŭ esemplarŭ.

h) Fiindŭ silitŭ unŭ școlarŭ din orĭ și ce causă a absenta dela prelegerĭ, gazda este datóre a anunța imediatŭ verbalŭ séu în scrisŭ pe profesorulŭ de clasă și a arăta, care este causa absentărei școlarului.

i) Observândŭ gazda la vre-unulŭ dintre școlarii încredințațĭ privegherei sale vre-unŭ defectŭ fisicŭ, ce ar puté fi spre stricăciunea școlarului respectivŭ séu a colegilorŭ sĕi, sĕ încunosciințeze pe mediculŭ școlarŭ séu pe profesorulŭ de clasă, ca astfelŭ sĕ se pótă lua câtŭ mai de timpuriu mĕsurile de lipsă pentru vindecarea rĕului.

j) Pentru controlarea activitățeі și referințelorŭ, în care trăiescŭ școlarii, profesorii institutului potŭ cerceta din timpŭ în timpŭ cuartirele școlarilorŭ. Cu acéstă ocasiune gazdele suntŭ obligate a da profesorilorŭ respectivĭ tóte esplicările relative la școlarĭ și la împrejurările acestora, ce li se vorŭ cere. De asemenea gazdele, fiindŭ provocate din partea direcțiunei s'au a profesorului de clasă a se înfățișa înaintea lorŭ pentru a da unele informațiunĭ, au a face acésta în timpulŭ celŭ mai scurtŭ.

k) Gazdele nu potŭ da școlarilorŭ împrumuturĭ în banĭ séu în alte obiecte fără învoirea părinților ŭ. Aflându-se însĕ școlarii în mare strîmtóre și voindŭ gazdele sĕ-i ajute prin asemenea împrumuturĭ, o potŭ face acésta, încunosciințândŭ pe profesorulŭ de clasă.

l) Școlarulŭ singurŭ, adecă fără părinții séu tutorulŭ sĕu, nu póte încheia învoiala pentru a fi primitŭ în vre-unŭ cuartirŭ, până nu va consulta pe profesorulŭ de clasă séu pe directorulŭ. Aceștia trebue sĕ cunoscă tóte condițiunile, sub care s'a făcutŭ învoiala.

m) Fără învoirea părinților ŭ gazda nu póte supune pe scolarii aflătorĭ la dênsa la nicĭ unŭ serviciu, care i-ar împedeca dela îndeplinirea îndatoririlorŭ scolare séu dela alte ocupațiunĭ concese de autoritățile scólei.

§ 6. Când se insinuă la direcțiune, fiecare gazdă are a da după formularulŭ cei se va înmanua, unŭ reversŭ, prin care se obligă, că va observa cu acuratețǎ tóte punctele specificate mai susŭ. La casŭ, când gazda va trece cu vederea vre-una din dispositiunile de mai susŭ, séu ce e mai multŭ, va lucra chiar împotriva acestorŭ dispositiunĭ, va perde necondiționatŭ dreptulŭ de a mai țină scolarĭ dela scólele medii române gr. or. în cuartirŭ, ér când din causa neglegenței gazdei se va cășuna scolarilorŭ vre-unŭ rĕu mai însemnatŭ, direcțiunea institutului va urmări pe cei vinovațĭ chiar pe cale polițiană, respective judecătorescă.

§ 7. Ivindu-se vre-o neînțelegere între gazdă și scolarĭ, amêndouĕ părțile suntŭ îndreptățite a aduce lucrulŭ la cunoscința directorului séu a profesorului de clasă și a cere întrevenirea acestora.

§ 8. Nicĭ unŭ scolarŭ nu se póte muta dela o gazdă la alta fără a încunosciința mai întêiu pe profesorulŭ de clasă séu pe directorulŭ. Gazda va cere informațiunĭ, décă acéstă încunosciințare s'a făcutŭ séu nu.

§ 9. Indată ce o gazdă îșĭ schimbă cuartirulŭ, în care s'a aflatŭ mai nainte, are a încunosciința pe direcțiunea institutului despre tóte relațiunile cuartirului celuĭ nou conformŭ cerințelorŭ din § 3 alŭ acestei instrucțiunĭ.

De asemenea gazdele suntŭ îndatorate a se presenta la începutulŭ fiăcărui anŭ scolasticŭ la direcțiune pentru a da informațiunile provĕḑute în § 3 alŭ acestei instrucțiunĭ, precum și a subscrie reversulŭ amintitŭ în § 6.

§ 10. Acéstă instrucțiune se va tipări în esemplare separate și aceste esemplare împreună cu formularele pentru reverse se vorŭ depune spre păstrare și distribuire la pedelulŭ institutului.

Unŭ esemplarŭ din instrucțiune împreună cu formularulŭ pentru reversŭ va costa 10 cr.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Viena, 23 Augustŭ. Scirea adusă de ḑiarulŭ „Tribuna“ din Roma despre conchiămarea congresului de pace cu scopŭ de a se resolva cestiunea bulgară și cestiunea desarmărei generale, nu află credĕmêntŭ în cercurile politice de aicĭ.

Berlinŭ, 23 Augustŭ. Foile oficiόse germane vorbindŭ de discursulŭ ce l'a ținutŭ împĕratulŭ Wilhelm la Francfurtŭ lasă a se înțelege, că în urma întrevederei din Petersburgŭ Germania a primitŭ asigurările cele mai solemne, că Țarulŭ nu va face causă comună cu Francia.

Roma, 23 Augustŭ. Diarulŭ oficiosŭ „Tribuna“ scrie: Raporturile nóstre cu Francia suntŭ astfelŭ, încâtŭ mai rele ca acuma nicĭ că potŭ devenì. Ministrulŭ marinei a ordonatŭ ca flota italiană și după manevre sĕ rĕmână înarmată ca în timpŭ de rĕsboiu.

Avisŭ.

Inscrierile la scóla elementară de fete a „Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu“ pentru anulŭ scolarŭ 1888/89: în ḑilele de *1—5 Septemvre st. n. a. c.* între órele 8—12 a. m. și 3—5 p. m. în localulŭ scólei (Sibiiu, strada Morii Nr. 8).— Pentru înscriere se plătesce o tacsă de 2 fl. v. a. Membrii Reuniunei femeilorŭ nu plătescŭ acéstă tacsă. Didactrulŭ este de 2 fl. pe lună și este a se solvi anticipative la începutulŭ fiecărei lunĭ.

Părinții din provinciă îșĭ potŭ adăposti copilele în internatulŭ Associațiunei transilvane pe lângă condițiunile publicate de direcțiunea aceluĭ institutŭ.

Sibiiu, 10 (22) Augustŭ 1888.

Direcțiunea scólei.

Concertŭ. — Cunoscutulŭ compositorŭ din Bucurescĭ d-lŭ *Ludovicŭ Wiest* va da — precum amŭ anunțatŭ — Sâmbătă în 13/25 Augustŭ în sala otelului Nr. I *cu concursulŭ musicei orășenescĭ* unŭ concertŭ. Programa, frumósă și alésă, este de următorulŭ cuprinsŭ: 1. „Jubelfest-Marsch“, de Iohann Strauss. 2. Ouverture „Nachklänge von Ossian“, de Niels W. Gade. 3. „Kennst du mich?“ valsŭ de Iohann Straus. 4. „Das Erwachen des Löwen“ (Le reveille du lyon), caracteristică composiţiă Transcripțiune pentru violină de Wiest. 5. „Domino-Gavotte“, de A. Oelschlegel. 6. Fragmente din Opera „Faust“, fantasiă pentru violină de Wiest. 7. „Pagat ultimo“ polca française, de A. Brandner. 8. „Stéua României“, composiţiă națională de Wiest. 9. „Elegiă pastorală și variațiunĭ à la Paganini, compuse și predate pe Monocorde (violină cu o singură córdă) de Wiest. 10. „Trau, schau wem!“ Polca mazurŭ de A. Brandner. 11. „Fantasie“, cântărĭ naționale ungur. de Wiest. 12. „Doina și Sêrba“ (jocurĭ naționale românescĭ) compuse de Wiest. — Începutulŭ la 8 óre séra. Intrarea 50 cr. — Bilete se capĕtă la librăria H. Dresnandt și séra la cassă.

Cursulŭ piețeі Brașovŭ
din 23 Augustŭ st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	9.05	Vênd.	9.08
Argintŭ românescŭ .	„	9.—	„	9.03
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.79	„	9.82
Lire turcescĭ . . .	„	11.08	„	11.10
Imperialĭ	„	10.08	„	10.10
Galbinĭ	„	5.72	„	5.76
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	119.—	„	120.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena
din 22 Augustŭ st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.20
Renta de hârtiă 5%	91.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	149.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	113.75
Bonurĭ rurale ungare	104.80
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.70
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.80
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.60
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.25
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	129.50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	125.80
Renta de hârtiă austriacă	82.05
Renta de argintŭ austriacă	82.75
Renta de aurŭ austriacă	111.50
Losurĭ din 1860	139.75
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	871.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. .	306.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr . .	314.70
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.88
Napoleon-d'orĭ	9.79
Mărcĭ 100 împ. germane	60.32½
Londra 10 Livres sterlinge	123.65

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross**, în librăria **Nicolae Ciurcu** și **Adolf Albrecht.**

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Amintirĭ din pribegia după 1848.

de

IONŬ GHICA.

(Urmare.)

Acelŭ atacŭ pare sĕ fi fostŭ mai multŭ asupra persónelorŭ carĭ, compuneau guvernulŭ, de câtŭ în contra ideei revoluțiunei. Diua de 19 Iunie (1 Iulie) a costatŭ viéța a 13 ómenĭ, poporŭ și soldațĭ.

Câte-va ḑile după reinstalarea guvernului, ómenii, carĭ îlŭ compuneau, în urma scirilorŭ false ce primiau despre intrarea trupelorŭ rusescĭ, care nu sosise nicĭ la Focșanĭ, pe când ei, credêndu-le ajunse la porțile Bucurescilorŭ la Urziceni și la Afumațĭ, părăsescŭ capitala fără veste, lăsândŭ pe locuitorii ei în voia întîmplărilorŭ; luase cu dînșii și o parte din miliță, ḑicênd că se tragŭ la munte, ca sĕ facă o campaniă de guerillas în contra Rușilorŭ, dér, părăsitĭ de oștirea ce luase cu dênșii, se îndreptéză spre granița Transilvaniei și unii resbescŭ până în Brașovŭ. Dér, aflând că trupele rusescĭ nu numai că nu întrase în țéră, dér că părăsise chiar și Moldova, trecêndŭ pe malulŭ stângŭ alŭ Prutului, se întorcŭ în Bucurescĭ și iau în mână frênele guvernului fără cea mai mică împotrivire; atâtŭ era de mare iubirea și devotamentulŭ poporului pentru constituția, în câtŭ tóte erau iertate ómenilorŭ dela Islaz. Acésta era starea lucrurilorŭ pe la începutulŭ lui Augustŭ, când Soleiman-Pașa și Emin-Efendi, terminândŭ la Giurgiu ḑilele de carantină, după mai multe înțelegerĭ ce au avutŭ cu membrii guvernului prin dragomanulŭ Tinghiroglu, acești solĭ ai Porții au avutŭ o primire triumfală, poporulŭ îi saluta cu strigătele: „Sĕ trăiască Sultanulŭ, Augustulŭ nostru Suveran.“ Soleiman-Pașa intră îndată în cele mai bune relații cu guvernulŭ și, dobândindŭ câte-va modificațiunĭ în Constituțiune și în personalulŭ guvernului, recunósce, în numele Sultanului, și Căimăcămia de trei compusă din Eliadŭ, Tell și N. Golescu.

Din nenorocire însĕ la Constantinopolŭ lucrurile nu mergeau totŭ așa de limpede și cestiunea se complica din ḑi în ḑi mai multŭ; esigențele Rusiei deveneau din ce în ce mai stăruitóre, pe când resistența Porții mergea totŭ slăbindŭ, cu câtŭ se simțea mai puținŭ susținută. Cu câtŭ partidele estreme în Francia îșĭ accentuau mai îndrăsnețŭ ideile și pretențiunile esagerate, cu atâtŭ acțiunea guvernului republicei în afară devenea mai slabă și mai reservată, încâtŭ ambasadorulŭ sĕu nu mai îndrăsnea a-șĭ accentua cuvintele și a împinge pe guvernulŭ Porții la o împotrivire curagiósă cererilorŭ Rusiei. Ministerulŭ Sarim-Pașa era înlocuitŭ printr'unŭ ministerŭ de conciliațiune, prin Reșid-Pașa, care se temea sĕ împingă lucrurile până la o ruptură; noulŭ vizirŭ îșĭ punea tóte silințele întru a împăca pe Rusia și a nu fi acusatŭ séu bănuitŭ de o politică aventuriósă. Reacțiunea deja începuse a rădica pretutindenea capulŭ.

*

Acum ambasadorulŭ rusescŭ Titoff cerea, în modŭ cominatoriu, rechemarea și desaprobarea lui Soleiman-Pașa, ocuparea Principatelorŭ cu trupe combinate ale amêndorora Imperiilorŭ și numirea unui Caimacam, care sĕ restabiléscă domnirea Regulamentului Organicŭ. Guvernulŭ otomanŭ, câtŭ timpŭ a pututŭ compta pe sprijinulŭ ambasadorului Franciei, a resistatŭ cerințelorŭ Rusiei.

Intr'una din cele din urmă ḑile ale lui Iulie, ducêndu-mĕ la Terapia, am găsitŭ pe generalulŭ Aupick cu lacrĕmile în ochĭ; ținea în mână o epistolă sosită chiar atuncĭ, prin vaporulŭ mesageriilorŭ, tremura, citind'o; celŭ mai bunŭ amicŭ și camaradŭ de arme alŭ sĕu, generalulŭ Breatŭ, fusese asasinatŭ neomenesce de insurgențĭ pe baricadele Parisului în ḑiua de 14 Iulie. Intorcêndu-se către mine îmĭ ḑice: „La guerre civile est chez „nous, mon pauvre Ghica; maintenant „rien n'empêchera plus les Russes d'en„trer dans votre pays“. Și în adevĕrŭ peste puține ḑile Pórtă acceda cererilorŭ Rusiei, desaproba mĕsurile luate de Soleiman-Pașa, și îlŭ înlocuea cu Fuad-Efendi, amegiulŭ marelui Vizir, cu instrucțiunĭ de a lucra în acordŭ cu generalulŭ Duhamel, trămițêndŭ ordine lui Omer-Pașa sĕ ocupe Bucurescii, împreună cu generalulŭ Lüders, instalândŭ caimacam pe Constantinŭ Cantacuzino ca sĕ restabiléscă regimulŭ Regulamentului Organicŭ.

In totŭ timpulŭ acesta, Soleiman-Pașa era în cea mai mare ignoranță despre cele ce se petreceau la Pórtă.

(Va urma).

No. 2625—1888.

I.

Escriere de concursŭ.

Pentru **3 stipendie din Fundaţiunea fericitului Archiepiscopŭ şi Metropolitŭ Alesandru Sterca Şiuluţŭ**, din carĭ **2 de câte 200 fl. v. a.** usuate unulŭ de Vasilie Fodorŭ, rigorosante în drepturĭ, şi altulŭ de Emanuilŭ Doctorŭ, rigorosante în medicină şi dechiarate de vacante din causă, că celŭ dintâiu nu s'a legitimatŭ despre progresulŭ făcutŭ în studie în anulŭ scolasticŭ 1887/8, ér alŭ doilea obţinêndŭ diploma de doctorŭ a terminatŭ cursulŭ, — şi **unŭ stipendiu de 60 fl. v. a.** dechiaratŭ de vacantŭ din causă, că beneficiatulŭ Octavianŭ Tobiasŭ, studentŭ de a IV-a clasă gimn. nu s'a legitimatŭ despre progresulŭ făcutŭ în studie în anulŭ scolasticŭ 1887/8, se escrie concursŭ cu terminulŭ de 15 Septemvre a. c. st. nou.

La aceste stipendie potŭ concurge:

a) numai tinerĭ studenţĭ miserĭ gr. catolicĭ, carĭ suntŭ născuţĭ în Archidiecesa gr. cat. de Alba-Iulia, şi suntŭ Românĭ de nascere.

b) carĭ pre lângă purtare morală bună au din studie calculĭ de **Eminenţiă.**

c) ascultătorii de medicină, de drepturĭ, de sciinţele reale, precum suntŭ: technica, montanistica, silvanistica şi la vr'o academiă comercială.

d) dintre concurenţĭ vorŭ avé preferinţă în înţelesulŭ literelorŭ fundaţionale, ceteris paripus, consângenii piului fundatorŭ.

e) dela concurenţĭ se recere, ca **pre lângă testimoniele alăturate în copie autentice şi nu în origine** la cererile concursuale, se mai producă: atestatŭ demnŭ de credinţă, prin care sĕ documenteze consângenitatea cu piulŭ fundatorŭ, carte de botezŭ, atestatŭ de paupertate, care sĕ fiă subscrisŭ de antistia comunală politică şi de parochulŭ concernente, şi întăritŭ cu sigilulŭ parochialŭ şi celŭ comunalŭ, precum şi cu subscrierea oficiului pretorialŭ, ér în cetăţĭ şi opide cu subscrierea antistiei cetăţiene séu opidane, — în urmă:

f) concurenţii sĕ numéscă espresŭ institutulŭ, la care şi unde vorŭ sĕ continue sciinţele academice orĭ gimnasiale.

Cererile concursuale ăstmodŭ adjustate sĕ le subştérnă până la terminulŭ prefiptŭ consistoriului subsemnatŭ. Concursele, carĭ nu vorŭ fi astfelŭ instruite şi nu se vorŭ subşterne în terminulŭ prefiptŭ nu se vorŭ lua în consideraţiune.

Blaşiu, din şedinţa consistorială ţinută în 11 Augustŭ 1888.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

124—126, 3—2

II.

Escriere de concursŭ.

Pentru **unŭ stipendiu de 100 fl. din Fundaţiunea Tordaiană,** usuatŭ de Aureliu Mureşianu, rigorosantŭ în drepturĭ şi dechiaratŭ de vacantŭ din causă, că nu s'a legitimatŭ despre progresulŭ făcutŭ în studie în anulŭ scolasticŭ 1887/8 se escrie concursŭ **cu terminulŭ pre 15 Septemvre a. c. st. nou.**

Condiţiunile pentru obţinerea acestui stipendiu suntŭ cele espuse mai susŭ în concursulŭ escrisŭ pentru stipendiele şuluţiane.

Blaşiu, din şedinţa consistorială ţinută în 11 Augustŭ 1888.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

III

Escriere de concursŭ.

Pentru **unŭ stipendiu de 150 fl. v. a. din Fundaţiunea fericitului Ioanŭ Chirilla** fostŭ canonicŭ metropolitanŭ, usuatŭ de Eugeniu Banuţiu studentŭ de a IV-a clasă gimn. şi dechiaratŭ de vacantŭ din causă, că n'a produsŭ atestatŭ scolasticŭ cu calculĭ satisfăcĕtorĭ despre progresulŭ făcutŭ în studie în anulŭ scolasticŭ 1887/8, — şi **altŭ stipendiu de 40 fl. v. a. din Fundaţiunea Alutaniană** usuatŭ de Aureliu Petruca gimnasistŭ absolutŭ, se escrie concursŭ cu **terminulŭ pre 15 Septemvre a. c. st. nou.**

Doritorii de a obţiné unulŭ din aceste stipendie au sĕ-şĭ subştérnă cererile sale concursuale instruite în înţelesulŭ condiţiunilorŭ din concursulŭ publicatŭ pentru stipendiele şiuluţiane subsemnatului consistoriu metropolitanŭ.

Blaşiu, din şedinţa consistorială ţinută în 11 Augustŭ 1888.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după amédĭ
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ:* 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.

TIPOGRAFIA A. MUREŞIANU,

BRAŞOVŬ,

PIAŢA MARE Nr. 22,

înfiinţată cu începerea anului acestuia, provĕdută cu cele mai nouĕ mijlóce tehnice şi asortată cu cele mai moderne tipurĭ,

primesce şi efectuéză totŭ felulŭ de lucrărĭ tipografice, precum:

Opurĭ şi broşure, statute, foi periodice, imprimate artistice în aurŭ, argintŭ şi colorĭ, tabele, etichete de totŭ feliulŭ şi esecutat elegantŭ.

Pentru comercianţĭ: **adrese pe scrisorĭ, facture, liste cu preţurĭ curente, avisurĭ, recomandaţiunĭ, cerculare** ş. a.

Programe elegante, bilete de visită, bilete de logodnă şi de nuntă, după dorinţă şi în colore.

Dispunêndŭ de maşinĭ perfecţionate şi de isvóre eftine pentru procurarea hărtiei, stabilimentulŭ nostru tipograficŭ este în posiţiune a eseuta orĭ-ce comandă în modulŭ celŭ mai esactŭ şi esteticŭ precum şi cu preţurile cele mai moderate.

Comandele eventuale se primescŭ **în biuroulŭ tipografiei, Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I,** cătră stradă. Comandele din afară rugămŭ a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.